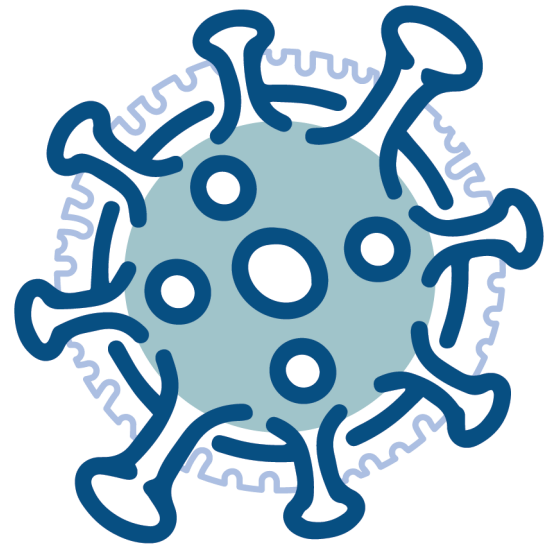

توصیه‌هایی در خصوص درمان، مراقبت و بازتوانی افراد دارای اختلال مصرف مواد در شرایط همه‌گیری ویروس کرونا

کمک به امنیت بهداشتی و سلامتی کشورها و جوامع

ویروس کرونا (کووید-۱۹)، بیماری تنفسی است که به واسطه سندروم شدید تنفسی حاد ویروس کرونا ۲ پدید می‌آید. مشخصه‌ی این بیماری عفونت تنفسی همراه با علائمی از سرماخوردگی/آنفلوانزا تا مشکلات جدی‌تر سلامتی است. علائم آن معمولاً شامل تب، سرفه، گلودرد و تنگی نفس است. درد عضلانی و خستگی نیز از جمله عوارض آن هستند.

بنابراین اطمینان از تداوم دسترسی کافی به خدمات بهداشتی و اجتماعی برای مصرف‌کنندگان مواد و دارای اختلالات مصرف مواد و نیز فراهم آوردن مراقبت‌های مداوم لازم به بهترین میزان ممکن و در مواقع بحران با توجه به استانداردهای بین‌المللی برای درمان اختلالات مصرف مواد ضروری است. چنین خدماتی شامل خدمات کم‌آستانه و همچنین درمان روانی-اجتماعی و دارویی در طیف وسیعی از شرایط است.

این نیز مطابق با دستورالعمل قوی کشورهای عضو سازمان ملل متحد است که در میان دیگر موارد، متعهد به فراهم نمودن بهداشت برای کلیه افراد بر اساس دستور کار ۲۰۳۰ هستند. همچنین در سند نهایی نشست ویژه مجمع عمومی سازمان ملل متحد در خصوص مسأله‌ی جهانی مواد مخدر بر لزوم مراقبت از سلامتی، ایمنی و رفاه افراد، خانواده‌ها، اعضای آسیب‌پذیر جامعه، اجتماعات و جامعه به طور کلی تأکید شده است.

در این زمینه، پیشنهاد می‌شود کشورهای عضو و سیستم‌های بهداشت و درمان، خدماتی، و بازتوانی سومصرف مواد برنامه‌هایی را برای اطمینان از تداوم مراقبت از مصرف‌کنندگان مواد و افراد دارای اختلالات مصرف مواد، با در نظر گرفتن موارد زیر اجرا نمایند:

ویروس کرونا (کووید-۱۹)، بیماری تنفسی است که به واسطه سندروم شدید تنفسی حاد ویروس کرونا ۲ پدید می‌آید. مشخصه‌ی این بیماری عفونت تنفسی همراه با علائمی از سرماخوردگی/آنفلوانزا تا مشکلات جدی‌تر سلامتی است. علائم آن معمولاً شامل تب، سرفه، گلودرد و تنگی نفس است. درد عضلانی و خستگی نیز از جمله عوارض آن هستند.

در یازدهم مارس ۲۰۲۰، سازمان بهداشت جهانی اعلام نمود که شیوع کنونی ویروس کرونا همه‌گیر (پاندمی) است. اگرچه این بیماری معمولاً ملایم است و اکثر مردم به سرعت بهبود می‌یابند، این بیماری می‌تواند برای برخی گروه‌ها، از جمله کهنسالان و افراد دارای سیستم ایمنی ضعیف یا دارای بیماری‌های زمینه‌ای، بسیار خطرناک باشد.

پاندمی‌ها و فوریت‌های پزشکی مانند شیوع کووید-۱۹ می‌توانند جان بسیاری از مردم را بگیرند و مشکلات عدیده‌ای برای اقتصاد جهانی و بطور کلی امنیت و ثبات بوجود آورند. اطمینان از دسترسی مداوم به مراقبت‌های بهداشتی در طی همه‌گیری، از جمله ارائه‌ی خدمات به مصرف‌کنندگان مواد و درمان اختلالات مصرف مواد، نه تنها برای محافظت از سلامت جوامع بلکه برای امنیت و ثبات ضروری است.

اختلالات مصرف مواد اغلب با بیماری‌هایی نظیر اچ‌آی‌وی/ایدز، هپاتیت نوع ب و یا نوع سی، سل، بیماری ریوی یا قلبی-عروقی، سکتة مغزی، سرطان و صدمات جسمی و روحی همراه است. بعلاوه، افراد دارای اختلالات مصرف مواد، به ویژه تزریق‌کنندگان مواد، ممکن است دارای سیستم ایمنی ضعیفی باشند. سرانجام، ننگ و تبعیض ناشی از مصرف مواد و اختلالات مصرف مواد اغلب منجر به دسترسی محدود به نیازهای

¹ <https://www.who.int/dg/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19-11-march-2020>

تداوم دسترسی به خدمات

دسترسی مداوم مردم به خدمات حتی و به ویژه در مواقع بحران را در نظر بگیرید. برنامه‌های خدمات رسانی متداوم را مهیا نمایید؛ اطمینان حاصل نمایید که توصیه‌های کلی در مورد بیماری‌های تنفسی عفونی اجرا می‌شوند و دستورالعمل‌های ویژه برای بیماران مبتلا به کووید-۱۹ در دست اجراست.

پرداختن به ایمنی کارکنان و بیماران در محیط خدمت رسانی

سازماندهی ارائه‌ی خدمات باید به گونه‌ای باشد که خطرات مرتبط با تماس نزدیک با مردم یا هرگونه گردهمایی اجتماعی به حداقل برسد؛ به عنوان مثال، اتاق‌ها و صف‌های انتظار موجود در مراکز سرپایی ممکن است نیاز به بررسی مجدد داشته باشند؛ درحالی‌که در محیط‌های مسکونی، ضمن اطمینان از تداوم مراقبت، لازم است اقدامات مورد نیاز برای کاهش شیوع ویروس در بین افراد در حال درمان اعمال گردد. آموزش کارکنان، از جمله کارکنان خدمات رسانی، درباره‌ی پیشگیری از کووید-۱۹ و ارائه‌ی تجهیزات ایمنی به آن‌ها ضروری است.

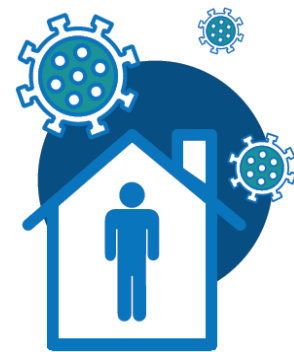
اطمینان از تمیزی و بهداشت مراکز ارائه‌کننده‌ی خدمات

به دستورالعمل‌های سازمان بهداشت جهانی مراجعه کنید از جمله: سطوح و اشیاء را بطور مرتب با مواد ضدعفونی پاک کنید؛ شستن مرتب و کامل دست توسط کارکنان و افرادی که خدمات دریافت می‌کنند را رواج دهید؛ دستگاه‌های دیسپنسر ضدعفونی کننده‌ی دست باید در مکانهای مهم اطراف مراکز موجود باشند و بطور مرتب پر شوند؛ پوست‌های تبلیغاتی شستشوی دست نمایش داده شوند؛ اطمینان حاصل نمایید که کارکنان و افرادی که خدمات دریافت می‌کنند به مکان‌هایی که بتوانند دست‌های خود را با آب و صابون شستشو دهند دسترسی داشته باشند.

اطلاع رسانی به مردم در خصوص چگونگی محافظت از خود در هر شرایطی

جهت اطلاع‌رسانی به مردم در مورد چگونگی مراقبت از خود به دستورالعمل‌های سازمان بهداشت جهانی مراجعه کنید و نیازهای اساسی بهداشتی اشخاصی را که در تماس با خدمات هستند، مانند صابون، برای محافظت از ویروس تامین کنید. با تاکید بر خطرات ممکن برای خود و دیگران، مردم را تشویق کنید که تا حد امکان در کنار هم جمع نشوند. کارمندان و افرادی را که با خدمات‌رسانی در ارتباط هستند آگاه نمایید که در صورت گسترش کووید-۱۹ در میان اجتماع آن‌ها، هر شخصی حتی با سرفه خفیف یا تب پایین (۳۷/۳) درجه سانتیگراد یا بیشتر) باید در خانه بماند.

² <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public>

تداوم خدمات با آستانه‌ی پایین

نالوکسون را در اختیار افرادی قرار دهید که احتمال دارد شاهد بیش‌مصرف یک ماده شبه افیونی باشند از جمله افرادی که مواد شبه افیونی مصرف می‌کنند، کارکنان خدمات‌رسانی و اولین پاسخ‌دهندگان برای رسیدگی به موارد اضطراری بیش‌مصرف؛ حداکثر تلاش خود را جهت توزیع سرنگ و سوزن استریل به تزریق‌کنندگان مواد برای جلوگیری از به اشتراک گذاشتن سوزن و سرنگ انجام دهید؛ حمایت از هم‌تایان باید حتی از طریق ارتباطات از راه دور تداوم یابد.

استمرار درمان دارویی

اقدامات مربوط به تداوم دسترسی به تمامی داروها را مد نظر قرار دهید، از جمله: تجدید و ذخیره‌سازی، امکان تحویل به خانه، تجویز دارو برای استفاده در خانه، تمدید طولانی نسخه‌های دارویی و استفاده از داروهایی با ساختار گسترده رهش.

- وجود نالوکسون در مراکز ضروری است و باید در اختیار افرادی که مواد شبه افیونی مصرف می‌کنند یا دچار مسمومیت ناشی از بیش‌مصرف خواهند شد، قرار گیرد.
- در خصوص درمان نگهدارنده هم‌کنش (آگونیست) مخدر با متادون و بوپرنورفین (شامل بوپرنورفین از نوع گسترده رهش در صورت امکان)، تعداد بیمارانی که واجد شرایط دریافت دوز در منزل هستند را افزایش دهید و استفاده دوز در منزل را حداقل به مدت دو هفته ارائه دهید؛ برای کاهش زمان انتظار دوزهای لازم برای هر بیمار را از پیش آماده نمایید؛ و زمان دریافت را طوری تنظیم کنید که تعداد روزانه بیمارانی که به خدمات دسترسی دارند کم باشد.
- اگر علائم ترک مصرف موجب نگرانی است، اطمینان حاصل کنید که افراد به داروهای حمایتی دسترسی دارند.
- دسترسی مداوم به داروهای مربوط به علائم بیماری و داروهای مختص درمان اختلالات هم‌زمان را مورد توجه قرار دهید.
- برای برخی از افراد با انگیزه بالا که دارای اختلالات مصرف مواد شبه افیونی هستند یا در مکانهایی هستند که درمان نگهدارنده با هم‌کنش‌های (آگونیست‌های) مخدر موجود نیست، دسترسی به نالترکسون برای پیشگیری از عود می‌تواند بعنوان یک گزینه‌ی مطرح باشد.

استمرار درمان‌های روانی-اجتماعی

در صورت تعلیق درمان‌ها، از جمله گروه درمانی، امکان برقراری تماس از راه دور (بعنوان مثال از طریق تلفن یا اینترنت) و/یا بصورت فردی جهت مراقبت و حمایت مورد نیاز بیماران را در نظر داشته باشید.

حمایت از افراد بی‌خانمان، از جمله افراد مبتلا به اختلالات مصرف مواد

برای افراد بی‌خانمان، با در نظر گرفتن دستورالعمل‌های فاصله‌گذاری اجتماعی، در حد امکان سرپناه تهیه کنید؛ تجهیزات ایمنی و بهداشتی را در صورت امکان توزیع نمایید و از دسترسی به اقدامات اساسی پیشگیری سازمان بهداشت جهانی اطمینان حاصل نمایید.

هیچ فردی تحت هیچ شرایطی بدلیل مصرف مواد مخدر نباید از دسترسی به مراقبت‌های بهداشتی منع شود!

از دسترسی بدون تبعیض به کمک‌های تنفسی، از جمله مراقبت‌های شدید در صورت نیاز، به مصرف‌کنندگان مواد و دارای اختلالات ناشی از مصرف مواد اطمینان حاصل نمایید. در نظر داشته باشید افراد دارای اختلالات ناشی از مصرف مواد که هنوز تحت درمان قرار نگرفته‌اند، ممکن است در بحبوحه این بحران مایل باشند تا تحت درمان قرار بگیرند: بسیار مهم است که در اسرع وقت آماده ارائه‌ی پشتیبانی باشید. بدین منظور، مراکز درمانی سومصرف مواد می‌توانند خدمات تشخیصی جداگانه‌ای را برای پرداختن به پرسش‌های مرتبط با کووید-۱۹ و درخواست درمان سومصرف، بدون وقفه ارائه نمایند.

با وجود سختی و در بحبوحه بحران، مانند همه‌گیری کنونی، فرصت مناسبی برای یادآوری ارزش‌های انسانی جهانی و اتحاد تمامی نیروها برای رسیدن به هدفی مشترک است، و هیچ‌کس را از جمله مصرف‌کنندگان مواد، افراد دارای اختلالات ناشی از سومصرف مواد و خانواده‌هایشان را پشت‌سر نگذاریم.

³ https://www.unodc.org/documents/17-01904_Rural_treatment_ebook.pdf
⁴ <https://www.cms.gov/newsroom/fact-sheets/medicare-telemedicine-health-care-provider-fact-sheet>
⁵ https://www.unodc.org/documents/17-01904_Rural_treatment_ebook.pdf